

Dissekér en påskelilje

I denne øvelse skal du se de dele, som en påskelilje består af, men først skal vi lige have styr på, hvad en plante består af.

En plante kan groft opdeles i fire dele: **rod**, **stængel**, **blade** og **blomster**. Hver med deres funktioner.

Roden er plantens anker i jorden, og gennem roden kan planten suge vand og næringsstoffer op fra jorden.

Stænglen løfter bladene op over konkurrenternes blade og op mod lyset. Den bærer ofte også blomsterne, så plantens bestøver kan komme til dem. Stænglen fungerer også som transportvej for vand og næringsstoffer rundt i planten, samt sukkerstoffer fra bladene til resten af planten.

Bladene er plantens fabrikker. Her sker fotosyntesen. Den proces, som bruger solens lys som energikilde til at omdanne kuldioxid og vand til sukkerstof og ilt. Det gør planten i stand til selv at producere de stoffer, den er bygget op af, og den energi, den skal bruge til sine livsprocesser.

Blomster er her, vi finder plantens kønsorganer. Det giver planten mulighed for at formere sig kønnet og dermed blande sine gener med en anden plantes gener.

Selve blomsten kan deles op i flere dele:

Kronbladene er, som navnet antyder, ofte farvede og sidder rundt langs kanten, som en krone. Planten smykker sig for at tiltrække de rigtige insekter.

Bægerbladene er tit grønne og sidder rundt om kronbladene. Når blomsten springer ud, er de gemt nede under kronbladene. Bægerbladene beskytter blomsterknoppen.

Støvdragerne er blomstens hanlige del, som består af en støvtråd med en støvknap øverst. Støvknapen producerer pollen, som er plantens hanlige kønsceller.

Frugtanlægget er blomstens hunlige del og er placeret i midten af blomsten. Frugtanlægget består af en frugtknude, hvori der ligger små frø, som kaldes frøanlægget. Opad frugtanlægget kommer griflen, og oven på den sidder støvfanget. Støvfangets funktion er at fange blomsterstøv/pollen fra handelen (helst fra en anden blomst) og derfor er det let klæbrigt. De indfangede pollenkorn befrugter de små frøanlæg ved at vokse ned i frugtknuden og et nyt frø er skabt.

Påskebiologi

Dissekér en påskelilje

Kopiark - fagbegreber

Begrebskort

Klip kortene ud

Stængel

Blad

Blomst

Kronblade

Støvfang

Griffel

Rod

Pollen

Bægerblade

Støvdrager:
støvknop
støvtråd

Frugtknude
Frøanlæg

Påskebiologi

Dissekér en påskelilje

Kopiark - øvelsesvejledning

Øvelse 1

Det skal du bruge

- En påskelilje
- En kniv
- En saks
- Et stykke A4-papir
- Fagbegreberne - fås af din lærer
- Et kamera - evt. mobiltelefonen

Vejledning

1. Skær/klip de enkelte dele af blomsten
2. Sorter dem på papiret
3. Placér fagbegreberne hvor du tror de skal være
4. Tag et billede

Indsæt billede af den dissekerede påskelilje

Indsæt nyt billede af den dissekerede påskelilje

Påskebiologi

Dissekér en påskelilje

Kopiark - øvelsesvejledning

Øvelse 2

Det skal du bruge

- Fagbegreberne - fra øvelse 1
- Et kamera - evt. mobiltelefonen

Vejledning

1. Gå ud på skolens område eller et nærliggende naturområde
2. Led efter blomster
3. Hold et fagbegreb af gangen op mod delen af blomsten
4. Tag et billede
5. Hjemme på skolen skal I lave en collage, som giver overblik over de forskellige dele af blomsten.

Påskebiologi

Dissekér en påskelilje

Lærervejledning

Denne øvelser er delt op i to dele. En specifik del, Øvelse 1 - dissektion af påskelilje og en generel del, Øvelse 2 - find blomsternes dele hos andre blomster.

Øvelse 1

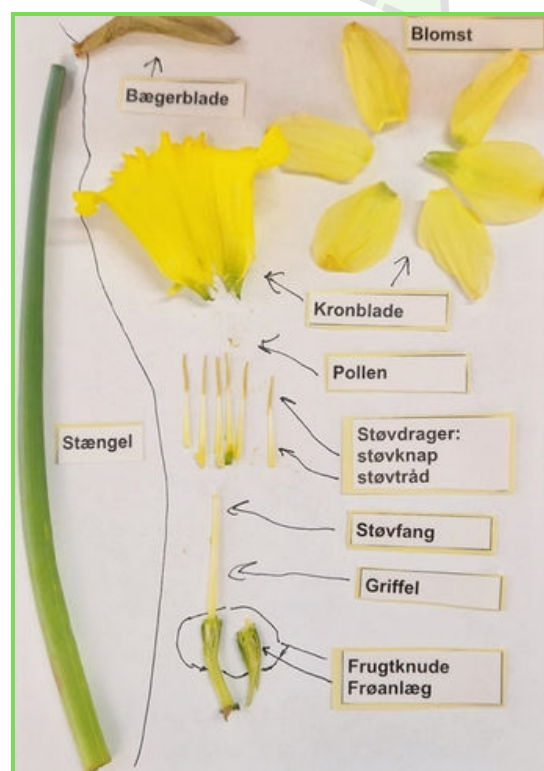
Fagbegreberne skal printes og lamineres inden selve øvelsen.

Når eleverne har delt blomsten i dens dele, skal eleverne sortere delene på A4-papiret. Lad eleverne udfolde deres kreative side her.

Når delene er sorteret, skal eleverne selv placere fagbegreberne. Hvis der er fagbegreber, som de ikke ved, hvor skal være, eller ikke mener skal være med, må eleverne gerne udelade dem i denne omgang.

Eleverne skal tage et billede af deres opsætning og sætte det ind i opgavearket. På denne måde kommer elevernes forhåndsviden i spil.

Under opsamlingen korrigeres fagbegreberne af læreren (billedet til højre er et eksempel på, hvordan en opsætning kan se ud). Eleverne tager nu et nyt billede og sætter det ind i opgavearket ved siden af det første så billedet, som eleverne har taget ved den første opsætning, sammenlignes med den nye opsætning. Derved kan eleverne tydeligt se deres faglige progression.

Øvelse 2

I denne øvelse skal den specifikke viden, eleverne har tilegnet sig, foldes ud til det generelle. Med fagbegreberne fra Øvelse 1 skal eleverne finde andre blomster og identificere deres planteanatomi. Dog uden at eleverne dissekerer planterne!

Påskebiologi

